

בני הפנר

סילוק מעורב (20180804)

דילמה של מבוטח

למבוטח אשר נולד ב- 8/1953 נפתחה בתאריך 8/1986 פוליסת מנהלים מסוג מעורב 70 ולה צורף נספח קצבה על מלוא הפרמיה. בשנת 1995 נפתחה לו פוליסה נוספת מסוג עדיף במסלול חיסכון טהור. כיום בהגיעו לגיל 65, מסתיים ביטוח אובדן כושר העבודה בפוליסה והוא החליט לבדוק האם כדאי לו להמשיך את ההפרשה לפוליסת המעורב או לחילופין לסלק אותה ולהעביר את הפרמיה להפרשה במסגרת פוליסת העדיף. סך הקצבה הצפויה לו בגיל 70 איננה גבוהה והוא רוצה להגדילה ככל שניתן. בהתחשב בעובדה שקצבה מזכה בסך 4,358 ש"ח תהיה פטורה, יתרת הקצבה המזכה הצפויה רחוקה מסף המס.

נתוני רקע

- לגבי המעורב
 - תעריף בגיל 33 לגיל 70 הוא 18.75 פרומיל.
 - מקדם ערך מסולק בגיל 65 – 913 פרומיל.
 - מקדם המרה לגיל 70 (במסלול הבטחת 120 גמלאות) - 129.00.
 - כלומר, לצבירה בסך 10,000 ש"ח תשולם קצבה בסך 77.52 ש"ח.
- לגבי העדיף
 - מקדם המרה לגיל 70 (במסלול הבטחת 120 גמלאות) - 145.18.
 - כלומר, לצבירה בסך 10,000 ש"ח תשולם קצבה בסך 68.88 ש"ח.

ניתוח

אין שום חשיבות במקרה זה לסכומים המדוייקים. נניח שמשולמת עתה פרמיה חודשית בסך 1,000 ש"ח. אני מניח שחלק מהקוראים לא חישב פוליסת מעורב מימיו. למען האמת, גם אני הייתי צריך לגרד חלודה מעצמי לצורך החישוב.

$$\text{סכום ביטוח} = \frac{12 \times \text{פרמיה חודשית}}{\text{פקטור מדדים} \times \text{תעריף בפרומילים} \times \text{תת שנתיות}}$$

פקטור המדדים הוא מדד ידוע החודש חלקי מדד ידוע של לפני חודשיים. נתעלם ממנו בימים אלה. סכום הביטוח שיתקבל הוא 603,774 ש"ח. זה סכום החיסכון שיתקבל בגיל 70, והיה ונמשיך לשלם 1,000 ש"ח לחודש למשך 5 השנים הבאות. והיה ונסלק היום את הפוליסה (נפסיק את תשלום הפרמיה ללא משיכת הצבירה), סכום החיסכון שיתקבל בגיל 70 יהיה 551,245 ש"ח לפי $603,774 * 0.913$.

שיעור התשואה הפנימית - IRR - Internal Rate of Return

הדיון לא עוסק בשיעור התשואה הפנימית בפוליסה בגיל זה וחישובו לא תורם לפתרון הבעיה המקורית. אבל, אם מחשבים כל מיני דברים, נחשב אותו. והיה ונסלק את הפוליסה, בגיל 70 צפוי להתקבל סכום בסך 551,245 ש"ח. והיה ונמשיך לשלם 1,000 ש"ח לחודש למשך 5 שנים, נקבל סכום בסך 603,774 ש"ח. 1,000 ש"ח לחודש למשך 5 שנים הם 60,000 ש"ח. כלומר, לו סילקנו את הפוליסה ושמנו כל חודש 1,000 ש"ח מתחת לבלטות, היינו מגיעים לגיל 70 עם 611,245 ש"ח לפי $60,000 + 551,245$ ש"ח. זה אומר שאנחנו מפסידים על כל פרמיה חודשית. כלומר, בשלב זה של חיי הפוליסה **שיעור התשואה הפנימית בה הוא שלילי**. לו היה מדובר בתוכנית חיסכון, היה עלינו להפסיק אותה במייד. מאחר ואנחנו מדברים על קצבאות, שיעור התשואה הפנימית איננו השיקול היחיד כפי שנראה בהמשך.

שיעור התשואה הפנימית על התוכנית המסולקת

אם כבר מחשבים, נחשב גם את זה למרות שלא נחוץ לפתרון הבעיה המקורית. מקדם ערך פדיון בגיל 65 הוא 749 פרומיל. כלומר, ערך פדיון הפוליסה בגיל 65 הוא 452,227 ש"ח לפי $603,774 * 0.749$. בהינתן ערך מסולק 551,245 ש"ח, התשואה על ערך הפדיון היא כ- 4%. יש לזכור שמדובר בתשואה מובטחת. לו היה מדובר בתוכנית חיסכון, היה כדאי להמשיך אותה. כל הזכויות שמורות לבני הפנר. אין לשכפל, להעתיק, לצלם, לתרגם, ולעשות שימוש כלשהו בתוכן מסמך זה בחלקו או במלואו למעט לקריאה למי שקיבל רשות לכך.

קבלת קצבאות

כזכור המבוטח איננו מתעניין בצבירה הצפויה בגיל 70, אלא רוצה לקבל קצבה מכסימלית בגיל זה. החלופות:

- המשך פרמיות במעורב עד גיל 70 ומשיכת קצבה.
- סילוק המעורב והעברת הפרמיות שהתפנו לעדיף משנת 1995. מאחר ומדובר בפוליסה משתתפת ברווחים, נבצע חישוב בתשואה של 2.5% ובתשואה של 4%.

חלופה ראשונה – המשך הפרמיות במעורב	
סכום בגיל 70	603,774
מקדם המרת הון לקצבה	129.00
קצבה בגיל 70	4,680

חלופה שנייה – סילוק המעורב והפקדת 1,000 ₪ לחודש בתוכנית עדיף בתשואה 2.5%			
משולב	עדיף	מעורב	סכום בגיל 70
	63,795	551,245	
	145.18	129.00	מקדם המרת הון לקצבה
	439	4,273	קצבה בגיל 70
	4,712		

חלופה שלישית – סילוק המעורב והפקדת 1,000 ₪ לחודש בתוכנית עדיף בתשואה 4%			
משולב	עדיף	מעורב	סכום בגיל 70
	66,179	551,245	
	145.18	129.00	מקדם המרת הון לקצבה
	456	4,273	קצבה בגיל 70
	4,729		

מסקנות

1. בנסיבות העניין, למרות שכתוכנית חיסכון המעורב היא "קטסטרופה" (IRR שלילי) כתוכנית המיועדת לתשלום קצבה היא טובה. לגבי המשך או סילוק יש לבחון את הטעמים של החוסך בנושאי סיכון. המשך הפרשות לפוליסה חסרת סיכון מול מעבר להפרשה לפוליסה משתתפת ברווחים שבה קיים סיכון בתשואה (המקדם בה חסר סיכון).
2. להערכתנו, המעורב לא יעיל כתוכנית חיסכון הרבה שנים קודם לכן. מצד שני, הסיבה שהקצבה מהעדיף "בקושי תופסת" את הקצבה של המעורב היא שאין מספיק שנים שיעבדו על הפרמיות שעברו לעדיף. לכן, את הבדיקה הזאת היינו צריכים לבצע למבוטח זה עשרים שנה קודם לכן. אני מתפלל שהתוכנות התומכות בסוכנים בניידים וכדומה לא כוללות מחשבוני מסוג זה. אין לי ספק שמי שיקרא את הניתוח זה ירים את הכפפה וייצר מחשבון כזה ואני אדרוש עליו זכויות יוצרים.....

ומה כל זה קשור לתוכנת נכסים?

גם הפעם זה לא קשור. אולי זה יהיה קשור. תוכנת נכסים איננה עוסקת בשלב זה בכל הקשור לניידים וכדומה. אבל זה קשור בעקיפין. את החומר המקצועי אני יודע, אקסלים לעזר יש לי, את האלגוריתמיקה אני יודע ולמרות שמדובר במתמטיקה של כיתה ג', השקעתי בקבלת פתרון כשעה. מעבר לזה, פעמיים טעיתי בחשבון ופעם אחת העתקתי מספר לא נכון. כשיש תוכנה תקינה, זה לא קורה. כל מה שהיינו צריכים להזין לה את מין המבוטח, תאריך לידה, גיל כניסה, גיל פרישה וזהו. 20 שניות של הזנת נתונים ויש תשובה. **תחשבו על זה !!!**

